

A magyar külpolitika és a kisebbségi kérdés, 1920-1990 (TRO2017, OTR2112)

2023/24-es tanév, I. félév

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Féléves tematika:

- 1-2. A nemzetiségi kérdés az első világháború után. A kisebbségi jogok és azok szabályozása az első világháborút lezáró békekben. A Népszövetség és a kisebbségvédelem
- 3-4. Az 1920-as évek mozgásteret. Nagyhatalmi támogatók és a szomszédos államokkal való viszony az 1920-as években. A Kisantant kifejlődése
5. Kisebbségi jogok érvényesülése az utódállamokban, a magyar kisebbségek jogsérelmei
- 6-7. Külkapcsolataink kényszerpályán: a revízió bűvöletében. Az országgyarapítás és nemzetiségi politika
8. A második világháborút lezáró béke. A Kelet-közép-európai nemzeti kisebbségek helyzete 1945 után (kitelepítések, lakosságcsere)
9. Külpolitika az ötvenes években, majd a Kádár-korszakban, a kisebbségi magyarság képviselőinek feladása
- 10-11. A kisebbségi kérdés megítélése a nyolcvanas években. A határainkon túli magyarság. A magyar külpolitika új irányai, törekvései a rendszerváltást megelőző években

A foglalkozásokon történő részvétel:

A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: gyakorlati jegy

Az értékelés módja, ütemezése:

Referátum megtartása a foglalkozásokon (folyamatos); egy zárthelyi dolgozat megírása (2023. november/december).

A félévközi ellenőrzések követelményei:

A beadandó dolgozatnak eleget kell tennie egy tudományos igénnyel elkészített munka alapkövetelményeinek (önálló anyaggyűjtés, kutatómunka, megfelelő hivatkozási apparátus megléte, a felhasznált szakirodalom feltüntetése). Terjedelmi követelmény: minimum nyolc oldal, tartalomjegyzék, bibliográfia, felhasznált képek nélkül.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegy megfelel a beadandó dolgozatra kapott osztályzat és a zárthelyi dolgozat érdemjegye átlagának.

Irodalom:

- Ádám Magda: A kisantant és Európa 1920-1929. Budapest, 1989.
- Uő.: Trianon. A magyar békeküldöttség tevékenysége 1920-ban. Budapest, 2000.
- Bíró Sándor: Kisebbségben és többségben. Románok és magyarok (1867-1940). Bern, 1989.
- Brunner, Georg: Nemzetiségi kérdés és kisebbségi konfliktusok Kelet-Európában. Teleki László Alapítvány, Budapest, 1995.
- Földesi Margit: A Szövetséges Ellenőrző Bizottság Magyarországon 1945-1947. Bp., 1995.
- Fülöp Mihály (szerk.): Az elfelejtett béke. Tanulmánykötet a párizsi magyar békeszerződés életbelépésének 70. évfordulójára. Budapest, 2018.
- Fülöp Mihály - Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Budapest, 1998.
- Galántai József: A trianoni békekötés 1920. Budapest, 1990.
- Uő.: Trianon és a kisebbségvédelem. Budapest, 1989.
- Juhász Gyula: Magyarország külpolitikája, 1919-1945. Budapest, 1988.
- Magyarok kisebbségben és szórványban. Romsics Ignác (szerk.). Budapest, 1992.
- Magyarország és a nagyhatalmak a 20. században. Romsics Ignác (szerk.). Budapest, 1995.
- Murber Ibolya: Az Anschluss és a magyar külpolitikai a két világháború között. In: Századok 2015/1. 167-202.
- Pritz Pál: Magyarország külpolitikája Gömbös Gyula miniszterelnöksége idején, 1932-1936. Budapest, 1982.
- Uő (szerk.): Magyarország helye a 20. századi Európában. Budapest, 2002.
- Raffay Ernő: A vajdaságtól a birodalomig. (Az újkori Románia története). Szeged, 1989.
- Ránki György: A Harmadik Birodalom árnyékában. Budapest, 1988.
- Ripp Zoltán: 1956. Forradalom és szabadságharc Magyarországon. Bp., 2002.
- Romsics Ignác: A trianoni békeszerződés. Bp., 2001.
- Uő.: Magyar történeti szöveggyűjtemény 1914-1999. I-II. Budapest, 2000.
- Uő.: Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és a 20. században. Napvilág Kiadó, Budapest, 1998.
- Szarka László: Szlovák nemzeti fejlődés - magyar nemzetiségi politika 1867-1918. Pozsony, 1995.
- Székelyföld története III. k. 1867-1990. Egyed Ákos (főszerk.), Bárdi Nándor-Pál Judit (szerk.). Székelyudvarhely, 2016.
- Zeidler Miklós: A magyar irredenta kultusz a két világháború között. Teleki László Alapítvány. Budapest, 2002.
- Zsoldos Ildikó: A szatmári Vécseyek Trianon-traumája. In: Vinnai Győző – Szoboszlay György – Zsoldos Ildikó (szerk.): Tisztelgő tanulmánykötet Czövek István professzor 75. születésnapjára. Nyíregyháza, 2021. 152-166. o.

Nyíregyháza, 2023. augusztus 25.

Dr. Szoboszlay György Csaba
főiskolai docens

